

Силабус освітнього компоненту
«Безпека життєдіяльності та охорона праці в
умовах інклюзії»

Рівень вищої освіти: Бакалавр

Освітньо-професійна програма: Професійна освіта
(Цифрові технології)

Галузь знань: А Освіта
Спеціальність: А5 Професійна освіта
(за спеціалізаціями)

Посилання на курс у системі дистанційного навчання: <https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1413>

Семестр:	Кількість кредитів:	Мова викладання:
2	3	державна

Розклад занять: <https://kpd.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П. Гуменюк Ірина Леонтіївна,
наукова ступінь; кандидат економічних наук
вчене звання доцент

Опис освітнього компонента

Мета вивчення ОК	полягає у набутті студентом компетенції, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	2
Форма навчання	Денна/заочна
Статус ОК	Обов'язковий ОК загальної підготовки.
Перелік ОК, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	Вивчення ОК ґрунтується на знаннях, які здобувачі отримали під час навчання в закладах загальної середньої освіти.

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці. К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих. К 27. Здатність аналізувати соціальні процеси та освітнє середовище з позицій інклюзивності, враховувати потреби осіб з різним соціальним статусом й освітніми потребами, а також впроваджувати інклюзивні підходи та принципи соціальної справедливості у професійну діяльність.
Програмні результати навчання	ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації). ПР 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації). ПР 27. Знати основи інклюзивної освіти та соціальної справедливості на рівні, необхідному для врахування різноманітних потреб учасників освітнього процесу та вміти впроваджувати інклюзивні підходи у професійну діяльність.

Структура курсу

Очна (денна) форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	50	24	4	4	0	18
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.	4	2	0	0	0	2
Тема 2. Середовище проживання людини. Людина як елемент системи людина-середовище. Медико-біологічні	6	2	2	0	0	2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
основи безпеки життєдіяльності.						
Тема 3. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	6	2	2	0	0	2
Тема 4. Класифікація НС. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	6	2	0	2	0	2
Тема 5. Техногенні небезпеки та їх наслідки.	6	4	0	0	0	2
Тема 6. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	4	2	0	0	0	2
Тема 7 Екологічна відповідальність суб'єктів господарювання	6	4	0	0	0	2
Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення під час АТО та у НС.	6	2	0	2	0	2
Тема 9. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій.	6	4	0	0	0	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ	40	20	4	4	0	12
Тема 10. Загальні питання охорони праці. Основні поняття. Навчання з питань охорони праці.	6	2	2	0	0	2
Тема 11. Правові та організаційні основи охорони праці.	4	2	0	0	0	2
Тема 12. Основи охорони праці в умовах інклюзії	6	4	0	0	0	2
Тема 13. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».	6	4	0	0	0	2
Тема 14. Основи електробезпеки.	6	2	0	2	0	2
Тема 15. Основи пожежної та вибухонебезпеки.	6	2	0	2	0	2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
Тема 16. Поняття про виробничий травматизм та професійні захворювання. Профілактика травматизму.	6	4	2	0	0	-
РАЗОМ	90	44	8	8	-	30

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	54	2	2	2	0	48
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.	4	0	0	0	0	4
Тема 2. Середовище проживання людини. Людина як елемент системи людина-середа. Медико-біологічні основи безпеки життєдіяльності.	4	0	0	0	0	4
Тема 3. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	4	0	0	0	0	4
Тема 4. Класифікація НС. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	6	0	2	0	0	4
Тема 5. Техногенні небезпеки та їх наслідки.	8	0	0	0	0	8
Тема 6. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	8	2	0	0	0	6
Тема 7. Екологічна відповідальність суб'єктів господарювання	8	0	0	2	0	6
Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення під час АТО та у НС.	4	0	0	0	0	4
Тема 9. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій.	8	0	0	0	0	8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ	36	2	0	0	0	34
Тема 10. Загальні питання охорони праці. Основні поняття.	10	2	0	0	0	8
Тема 11. Правові та організаційні основи охорони праці.	2	0	0	0	0	2
Тема 12. Основи охорони праці в умовах інклюзії	8	0	0	0	0	8
Тема 13. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».	8	0	0	0	0	8
Тема 14. Основи електробезпеки.	4	0	0	2	0	2
Тема 15. Основи пожежної та вибухонебезпеки.	4	0	0	2	0	2
Тема 16. Поняття про виробничий травматизм та професійні захворювання. Профілактика травматизму.	4	2	0	0	0	2
РАЗОМ	90	6	2	2	-	80

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<http://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=645>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Відвідування занять	Відвідування занять з ОК є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Здобувач освіти, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до заліку	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі здобувачі вищої освіти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до отримання заліку – форма

	підсумкового контролю рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу з окремого ОК виключно на підставі оцінювання усіх складових поточного контролю результатів навчальної діяльності здобувачів.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома здобувачів вищої освіти не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності здобувачів. Здобувачі вищої освіти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з ОК. Деталі щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу».
Залікова оцінка	Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою і відображаються як підсумкова (рейтингова) оцінка з ОК із урахуванням оцінок за змістові модулі з відповідними ваговими коефіцієнтами, як це передбачено у схемі оцінювання.
Підсумкова оцінка з ОК	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як зважена з оцінок змістових модулів з відповідними ваговими коефіцієнтами, як це передбачено у схемі оцінювання.

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з ОК у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів з вивчення ОК «Безпека життєдіяльності та охорона праці в умовах інклюзії»:

Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку (для денної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)					Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів) або Залік	
40 %						60 %					100	
T1	T2	T3	T4	...	T9	T10	T11	T12	...	T16		

Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку (для заочної форми навчання):
Залік:

Змістовий модуль										Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів) або Залік	
МКР					Підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення						
60 %					40 %					100	
T1	T2	T3	T9	T10	T11	...	T16			

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача

Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з ОК, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову

	конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні ОК; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність ОК, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.

1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
------	---

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання заліку здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Нормативно-правова база

1. Конституція України. Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141(з наступними змінами та доповненнями).
2. Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд: постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 473. Офіційний вісник України. 2022. №37. Ст. 1981 (з наступними змінами та доповненнями)
3. Про затвердження Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів: постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 474. Офіційний вісник України. 2022. №37. Ст. 1982 (з наступними змінами та доповненнями)
4. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві: постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337. Офіційний вісник України. 2019. №34. Ст. 1217 (з наступними змінами та доповненнями)
5. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закону України від 15.03.2022 № 2136-ІХ. Офіційний вісник України. 2022. №31. Ст. 1634.
6. Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303. Офіційний вісник України. 2022. №25. Ст. 1355

Основна література

1. Безпека життєдіяльності : підручник / О. І. Запорожець, Б. Д. Халмурадов, В. І. Применко та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 448 с.
2. Гуменюк І.Л., Марунчак О. Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист. Навчальний посібник. м. Кам'янець-Подільський, 2025. 70 с.

3. Гуменюк І. Л., Марунчак О. В, Боршуляк Н. С. Охорона праці в галузі : навчально-метод. посібник; Кам'янець-Подільський, 2019. 204 с.
4. Ткачук А. І., Пуляк О. В. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі. Навчальний посібник для студентів педагогічних закладів вищої освіти всіх спеціальностей за освітнім рівнем "бакалавр" Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. 2022. 204 с.
5. Ткачук А. І., Пуляк О. В. Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр". Перевидання, доповнене та перероблене. Кропивницький : ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард". 2018. 212 с.
6. Ярошевская В. М., Чабан В. Й. Охорона праці в галузі : Навчальний посібник. Київ : ВД "Професіонал", 2014. 288 с.

Додаткова література

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник. за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 308 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/064659a3-311c-4355-b1c4-47647cc9038c/content>
2. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці : навчально-методичний комплекс для підготовки спеціалістів ступеня «бакалавр» III-IV рівнів акредитації для всіх напрямків підготовки / за редакцією Сакуна М. М. Одеса : Видавництво, 2017. 400 с. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1593/1/1-%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%91%D0%96%D0%94%20%D1%82%D0%B0%20%D0%9E%D0%9E%D0%9F.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-телекомунікаційна система «МІА: Освіта». URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Єдиний веб-сайт органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://dsns.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. URL:

<https://dsp.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

URL: <http://www.mns.gov.ua>

9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL:

<http://www.mon.gov.ua>

Гарант освітньої програми

Василь ФАЙФУРА

В. о. завідувача кафедри цифрових,
освітніх та соціо-економічних технологій

Ірина НАСМІНЧУК